

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

L./Litvanya – 27527/03

Karar 11.9.2007 [2. Daire]

Madde 8

Madde 8–1

Aile hayatına saygı

Özel hayata saygı

Bir transseksüelin cinsiyet değiştirme ameliyatı yapabilmesi ve resmi belgeler üzerinde cinsiyetini değiştirebilmesi için gerekli olan uygulama kararnamesinin çıkarılmaması: *İhlal*

Madde 41

Adil tazmin

Devletin bir uygulama kararnamesi çıkarma konusundaki ihmaline karşı verilecek adil tazmin: *Devletten ilgili düzenlemeyi belli bir sürede çıkarma talebi, aksi takdirde başvuruca maddi zararlarının tazmini için belli bir miktar paranın verilmesi.*

Olaylar: 1978'de doğduğunda nüfus kayıtlarına kız olarak geçirilen başvuruca, çok kısa bir süre içinde, erkek cinsine ait olduğunu hissetmiş ve 1997'de cinsiyetini değiştirmek için bir doktora görünmüştür. İlgilinin transseksüel olduğu sonucuna varmasına rağmen, doktor, cinsiyet değişikliğine gitmenin yasal olarak mümkün olup olmaması konusundaki belirsizlikler yüzünden, başvuruca hormonal terapi yazmayı reddetmiştir. Dolayısıyla, başvuruca resmi olmayan yollardan hormon tedavisi görmeye devam etmek zorunda kalmıştır. 2000 yılında, ilk defa Litvanya hukukunda cinsiyet değiştirme ameliyatı olma hakkı getiren yeni bir medeni kanunun yürürlüğe girmesiyle, başvuruca kısmi cinsiyet değiştirme ameliyatı olmuştur. Ancak doktorla birlikte, diğer gerekli ameliyatları, cinsiyet değiştirme şartları ve usulünü belirleyecek uygulama yasalarının çıkarılacakları tarihe kadar ertelemeye karar vermişlerdir. Bu projeye karşı parlamentoda ciddi bir muhalefet olması nedeniyle bu güne kadar bu amaçlı hiçbir yasa çıkarılmamıştır. Ulusal hukukta başvuruca halen dışi cinsine ait görünmekte ve her ne kadar cinsiyeti belli etmeyen bir isim alması kabul edilmiş olsa da, doğum kaydı, pasaportu ve üniversite diploması üzerinde bulunan "kişisel kodu" aynı kalmıştır. Sonuç olarak, başvuruca günlük yaşantısında ciddi sıkıntı ve zorluklara göğüs germek zorunda kalmakta ve intihar eğilimleri gösterecek düzeyde, toplumdan dışlandığını düşünmektedir.

Hukuk: Madde 3 – Kuşkusuz başvuru sıkıntı ve engellemelerle karşılaşmıştır; ancak şikâyetin bu madde altında değerlendirilmesini haklı çıkaracak başvurunun hayatını tehlikeye atan istisnai şartları içeren ağır koşullar yoktur.

Sonuç: İhlal yok (Bire karşı altı oyla).

Madde 8 – Litvanya hukuku transseksüellerin sadece cinsiyet değil aynı zaman nüfus bilgilerini de değiştirme haklarını tanımıştır. Tam olarak cinsiyetin değiştirilmesine imkân veren ameliyatlara ilgili düzenlemeleri içeren bir yasanın bulunmaması nedeniyle ilgili mevzuatta bir boşluk bulunmaktadır. Söz konusu yasanın çıkarılmasını beklerken Litvanya’da herkesin kolayca ulaşabildiği uygun tıbbi bir yapı bulunmadığı görülmektedir. Sonuç olarak, başvuru ameliyat öncesi geçiş döneminde bulunan, kısmi bir ameliyat geçirmiş ve nüfus bilgilerini içeren bazı önemli resmi belgeleri değiştirilmiş bir transseksüelin durumundadır. Kesin ameliyatı beklerken başvurunun “kişisel kodu” değiştirilmemiş ve dolayısıyla başvuru özel hayatının önemli bir bölümünde (örneğin iş yerinde ve ülke dışına çıkarken) dışı cinse ait olarak görülmeye devam edilmiştir. Bu mevzuat boşluğu başvurucuyu özel hayatı ve gerçek kimliğinin tanınması konusunda zor bir belirsizlik durumuna sokmaktadır. Kamu sağlığı hizmetlerinin mali sıkıntıları, transseksüellerin medeni kanundan kaynaklanan haklarının uygulamaya sokulmasıyla ilgili baştaki bazı gecikmeleri meşrulaştırabilse de, dört yıldan fazla süren bir bekleme süresi için gerekçe olamaz. İlgili kişilerin sayılarının düşüklüğü göz önüne alındığında bunun maliyeti aşırı yüksek olmasa gerekir. Sonuç olarak, devlet genel menfaatler ile ilgilinin hakları arasında adil bir denge kurmamıştır.

Sonuç: İhlal (Bire karşı altı oyla).

Madde 12 – Başvurunun cinsiyet değiştirme prosedürünü tamamlayamamasının kendisini evlenmek ve bir aile kurmaktan alıkoyduğu konusundaki şikâyeti prematüredir, çünkü başvuru cinsiyet değiştirme ameliyatını tamamlamış olsaydı onun erkek statüsü ve bir kadınla evlenme hakkı tanınmış olacaktı.

Sonuç: Ayrı bir incelemeye gerek yoktur (Bire karşı altı oyla).

Madde 41 – Devlet başvurunun maddi zararlarının karşılanması taleplerini gerekli uygulama metinlerini, bu kararın kesinleştiği günden başlamak üzere, üç ay içinde çıkararak karşılayabilir. Aksi halde, devlet başvurucuya cinsiyet değişikliği prosedürünün tamamlanması için yurt dışında yaptırdığı gerekli cerrahi müdahalelerin masrafları için 40 000 EUR vermelidir. AİHM başvurucuya manevi zararları için de 5 000 EUR vermiştir.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce’dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi’nin insan haklarına destek Fonu’nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme’yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC’un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu’na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Tout personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.